

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/92/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619200312
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2619200312.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v spore žalobcu: Mgr. W. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, E., zastúpený Ing. D. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/XX, E., proti žalovanému: Okresný úrad Senica, Odbor všeobecnej vnútornej správy, IČO: 00151866, so sídlom Vajanského 17/1, 905 01 Senica, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica zo dňa 1. júla 2020, č.k. 11C/4/2019-288, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 1 písm. a), § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. d), § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 60 Civilného sporového poriadku, vecne súd dôvodil, že žalobca sa žalobou podanou na Krajskom súde v Trnave dňa 17.12.2018 (ktorý postúpil danú vec na konanie a rozhodnutie Okresnému súdu v Senici ako vecne a miestne príslušnému súdu), domáhal voči žalovanému zaplataenia sumy 10.000,- eur ako majetkovej a nemajetkovej ujmy z dôvodu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a z dôvodu nezákonného postupu žalovaného. Žalobu odôvodnil tým, že žalovaný prostredníctvom vedúceho úradu Ing. H. vydal dňa 18.05.2015 rozhodnutie - rozkaz o uložení sankcie za priestupok (ďalej len „rozkaz“), pričom mu neumožnil vyjadriť sa k veci, nepredvolal ho na jediné jednanie v tomto procese, čím porušil zákon o správnom konaní ako aj ústavu. Rozkaz mu bol doručený dňa 08.06.2015, pričom proti tomuto podal riadne a včas odpor, ktorým sa však žalovaný vôbec nezaoberal, naopak zaslal mu len informáciu, že rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 12.06.2015 a odpor nebol podaný v zákonnej lehote. Podľa žalobcu bol odpor podaný včas, a preto mal byť zo zákona zrušený a malo sa pokračovať v konaní, čo sa však nestalo. Na základe týchto skutočností posielal žalobca sťažnosti na MV SR, GP SR, ale bezúspešne, poslal tiež odvolanie aj sťažnosť na OÚ Trnava, ktorý sa jeho odporom tiež vôbec nezaoberal. Následne podal žalobu na Okresný súd Senica, ktorá bola súdu doručená dňa 11.01.2016, na pojednávaní dňa 02.03.2016 bol informovaný zo strany súdu, že na konanie je príslušný konať KS Trnava, avšak na pokyn vtedajšej predsedníčky OS Senica spis nebol postúpený Krajskému súdu Trnava ako súdu vecne a miestne príslušnému. Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí č. k.: 14S/13/2016, 3Asan/2/2016 zo dňa 22.02.2017 okrem iného konštatoval, že lehota na podanie žaloby proti rozhodnutiu správneho orgánu končí dňom 18.02.2016. Keďže pojednávanie na OS Senica sa uskutočnilo až 02.03.2016, nedalo sa nijakým spôsobom reagovať na porušenie zákona. Na základe týchto pochybení žalovaného ako orgánu verejnej moci teraz hrozia žalobcovi veľké finančné postihy zo strany štátnej správy (Sociálna poisťovňa, VŠZP a pod.) a exekútorského úradu,

ako aj perspektívne znemožnenie uplatnenia sa v práci vo verejnej správe, hoci v roku 2016 úspešne vyštudoval UCM v Trnave, fakultu sociálnych vied, odbor verejnej správy s titulom „Bc“. Žalovaný považoval žalobu za nedôvodnú, uviedol, že doposiaľ nemá vedomosť o žiadnom rozhodnutí, ktoré by malo za následok zrušenie daného rozkazu a preto má za to, že rozkaz je právoplatný a vykonateľný. Poukázal na skutočnosť že Okresný úrad Senica síce má spôsobilosť byť stranou v spore a samostatne konať v súdnom konaní, avšak v konaní o náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. nie je pasívne legitimovaným subjektom, pričom poukázal na písomné stanovisko Ministerstva vnútra SR, sekcie legislatívy a právnych služieb Bratislava č. SL-OPS-52/2020 zo dňa 28.05.2020.

2. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobu treba zamietnuť pre nedostatok pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v tomto spore. Dôvodil, že žalobca domáhal zaplata sumy 10.000,- eur ako majetkovej a nemajetkovej ujmy z dôvodu zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a z dôvodu nezákonného postupu žalovaného (v špecifikácii uviedol, že žalovaná suma pozostáva z priamej škody vo výške cca 1.070,- eur, pozostávajúcej zo zaplata pokuty 33,- eur, 117,70 eur Sociálnej poisťovni a zvyšok platba zdravotnej poisťovni VŠZP, a zo sumy 8.930,- eur, ktorú si uplatňuje žalobca ako nemajetkovú ujmu. V žalobe neuviedol žiadne konkrétne ustanovenia zákona, o ktoré opiera svoj žalobný návrh, preto súd posúdil nárok uplatnený žalobou podľa jej obsahu a dospel k záveru, že ide o nárok podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom škodu mal žalobcovi spôsobiť zamestnanec žalovaného. Zákon č. 514/2003 Z. z. upravuje presné podmienky, ktoré musia byť splnené pre uplatnenie škody v zmysle tohto zákona. Podľa § 4 ods. 1 písm. d) tohto zákona v danom prípade vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, preto ak žalobca označil ako žalovaného priamo Okresný úrad Senica, tento nie je pasívne legitimovaný a súd preto žalobu zamietol ako nedôvodnú. Z uvedeného dôvodu sa už súd prvej inštancie nezaoberal dôvodnosťou podanej žaloby a len na doplnenie uviedol, že žalobca nepreukázal ani splnenie povinnosti upravenej v § 15 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z., tiež nepredložil dôkazy v zmysle § 6 resp. § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. a napokon nepredložil ani doklady smerujúce k preukázaniu výšky nároku uplatneného žalobou. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a aj keď mal žalovaný vo veci plný úspech, náhradu trov konania mu nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy nevznikli a ani náhradu trov konania nežiadal.

3. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť. Vytýkal súdu, že mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, tiež súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, vytýkal tiež, že hoci sudkyňa vykonala dokazovanie a dôkazy žiadnym spôsobom nespochybnila, aj tak ich pri rozhodovaní nijako nevzala do úvahy, čo žalobca považuje za nedôstojné, nezákonné a protiústavné a napokon rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

4. Odvolateľ opísal priebeh konania, poukázal na to, že žaloba zo dňa 10.06.2018 podal elektronicky dňa 14.06.2018 a opakovane aj 11.12.2018 na nepríslušný Krajský súd v Trnave, ktorý dňa 23.01.2019 postúpil vec sp.zn. 20S/150/2018-13 podľa § 43 ods. 1 CSP v spojení s § 25 SSP Okresnému súdu Senica s odôvodnením, že v danom prípade sa žalobca nedomáha preskúmania zákonnosti žiadneho rozhodnutia orgánu verejnej správy, ani poskytnutia ochrany pred nečinnosťou takéhoto orgánu, ale domáha sa výslovne náhrady škody, čo predstavuje súkromnoprávny spor, v ktorom je daná právomoc súdu v civilnom procese. Následne Okresný súd Senica vyzval žalobcu na zaplata súdneho poplatku 600 eur, proti čomu sa žalobca odvolal a žiadal oslobodenie od súdneho poplatku, ktorému odvolaniu súd vyhovel čiastočne a znížil poplatok na 20 eur. V odvolaní žalobca upozornil na skutočnosť, že mu je z Centra právnej pomoci poskytovaná bezplatná právna služba a preto zo zákona má byť od platenia súdnych poplatkov oslobodený, na čo ale súd neprihliadal. V apríli 2019 žalobca opätovne požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov, zaslal aj tlačivo o majetkových pomeroch a rozhodnutie CPP Bratislava z marca 2019 o priznaní bezplatnej právnej služby, súd ale ani na toto neprihliadal a žiadosť zamietol. Dňa 27.04.2019 súd vyzval žalobcu na pripojenie dôkazov, na ktoré sa v žalobe odvoláva a zástupca žalobcu všetky dôkazové materiály súdu v stanovenej lehote odoslal. Dňa 17.05.2019 prišla opäť výzva sudkyne na predloženie tlačiva o majetkových a zárobkových pomeroch žalobcu, na ktoré žalobca opätovne musel odpovedať, čo nebolo dôstojné jednanie a pre žalobcu predstavovalo už neznesiteľnú záťaž, keďže výziev zo strany súdu bolo príliš veľa, čo je podľa žalobcu aj nezákonné a preto dňa 17.05.2019 podali na súde sťažnosť na neúmerné zaťažovanie žalobcu

a neopodstatnené sťaženie súdneho procesu sudkyňou a tiež dňa 03.03.2019 podal na zákonnú sudkyňu aj trestné oznámenie za to, že už v januári 2016 prvý raz nepostúpila žalobu žalobcu proti Okresnému úradu Senica na príslušný Krajský súd v Trnave, čím sa dopustila porušenia zákona. Trestné oznámenie však bolo prokuratúrou postúpené bez odôvodnenia na Okresný súd Senica jeho predsedovi, ktorý na toto odpovedal nekompetentne, vyhýbavo a na otázky a kritiku žalobcu fakticky neodpovedal. Dňa 24.05.2019 preto žalobca opätovne zaslal podanie predsedovi súdu s výzvou na preverenie konania zákonnej sudkyne z januára 2016, ktoré bolo v rozpore so zákonom, ale predseda už viac nereagoval. Dňa 19.02.2020 zákonná sudkyňa žalobcu opäť vyzvala na doplnenie dôkazov a ďalších skutočností a na vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, ktorej výzve žalobca opätovne vyhovel. Následne dňa 26.05.2020 bolo žalobcovi doručené predvolanie na pojednávanie na 03.06.2020 a opätovne bol sudkyňou vyzvaný na opakované vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, na ktoré už žalobca nereagoval, pretože neustále opakované výzvy sudkyne ho veľmi nadbytočne zaťažovali a neboli vôbec opodstatnené, pričom sudkyňa z nich neurobila ani žiadne dokazovanie, ani žiadny záver, čím porušila právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Na pojednávaní dňa 03.06.2020, na ktoré sa dostavil žalobcov zástupca, sa žalovaný nedostavil a svoju neúčast' ospravedlnil listom z Ministerstva vnútra SR a až v deň pojednávania, teda bez dostatočného a odôvodniteľného ospravedlnenia sa nedostavil na súdne pojednávanie. Žalobca má za to, že sudkyňa nepostupovala v zmysle CSP, keď z dôvodu neospravedlnenej neúčasti žalovaného mala o žalobe rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 274 a 278 CSP. Žalovaný mal svoju neprítomnosť preukázať vážnymi okolnosťami ale určite nie zásahom jeho nadriadeného do súdneho procesu, t.j. Ministerstva vnútra SR, čo predstavuje nezákonné zasahovanie do nezávislosti súdov a porušenie Ústavy Slovenskej republiky. Navyše v zápisnici z pojednávania dňa 03.06.2020 sudkyňa uvádzala, že „pri zisťovaní prítomnosti sa nedostavil žalovaný, ospravedlnený“, pričom ani neuviedla z akého dôvodu sa nedostavil, ani to, či bola zo závažného dôvodu súdom ospravedlnená neúčast' na pojednávaní. Len v úvode pojednávania povedala, že listom z Ministerstva vnútra SR (vraj pre nedostatok pasívnej legitímácie) žalovaný ospravedlnil svoju neúčast', pričom v zápisnici to neuviedla. Rovnako sudkyňa nevykonala žiadne úkony podľa § 181 ods. 2 CSP, ktoré uviedla v zápisnici, ale rozhodla na nezákonný nátlak z Ministerstva vnútra SR, ktoré do súdneho procesu nezákonným spôsobom zasiahlo tým, že na obhajobu žalovaného zaslalo na súd vyjadrenie o nedostatku pasívnej legitímácie, čo si sudkyňa osvojila a na základe toho žalobu zamietla, pričom nerešpektovala zákony SR a názor nadriadeného Krajského súdu v Trnave, ktorý jednoznačne v postúpení veci dňa 23.01.2019 potvrdil legitímnosť tejto žaloby. Týmto postupom sudkyne, ktorá nerešpektovala zákony ako CSP, SSP, nestotožnila sa so stanoviskom nadriadeného Krajského súdu v Trnave (s JUDr. Foltánom) a dokázala, že stojí na strane žalovaného, boli porušené ústavné práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Sudkyňa sa dopustila aj iných pochybení, keď vec nepostúpila. Najväčšmi však porušila zákon nedodržaním § 58, § 59, § 60 a 61a, ktoré sa týkajú samotnej žaloby, kedy je povinnosťou sudcu vyzvať účastníka konania na opravu prípadných väd konania (ak je sudcovi nejasné, o čo účastníkovi ide alebo koho žalobca žaluje), teda ak mala pochybnosti, že žalovaný nemá pasívnu legitímáciu a žaloba je preto nezákonná, mala žalobcu vyzvať podľa Správneho súdneho poriadku, aby túto vadu odstránil v určenej lehote, čo sa nestalo, čím žalobcu poškodila a spôsobila mu nemajetkovú ujmu, Takmer dva roky od podania žaloby nebol súd schopný rozhodnúť, či je žalovaný uvedený v žalobe korektne, pričom žalobcu žiadnym spôsobom neupozornili na vadu žaloby, ani ho nevyzvali na opravu. Na základe uvedeného odvolateľ žiadal, aby odvolací súd vyvodil zodpovednosť za uvedené porušenie zákonov, aby zrušil resp. opravil nezákonný rozsudok okresného súdu. Zákonná sudkyňa sa dopustila aj iných chýb, keď v rozsudku uviedla, že žalobca nepreukázal ani splnenie povinnosti upravenej v § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003, nepredložil dôkazy v zmysle § 6 a § 9 tohto zákona, ani doklady smerujúce k preukázaniu výšky nároku v sume 10.000 eur. Toto tvrdenie sa ale nezakladá na pravde, pretože žalobca predložil súdu všetky listinné originálne dôkazy, všetky boli akceptované sudkyňou a nemala k nim žiadnu otázku, len opakovane argumentovala rozsudkom KS Trnava o zmeškaní lehoty na podanie žaloby, čo spôsobila svojím konaním práve táto sudkyňa a predsedníčka Okresného súdu Senica, ktoré nepostúpili v zmysle zákona žalobu na príslušný krajský súd. Žalobca preto žiada odškodnenie tiež zo strany Okresného súdu Senica v dôsledku nezákonného postupu zo strany jeho sudkyne. Navrhol odvolaciemu súdu, aby rozhodol v zmysle petitu podanej žaloby a uložil tiež okresnému súdu vrátiť žalobcovi súdny poplatok vo výške 20 eur ako neoprávnene vyžiadaný, keďže sudkyňa spochybnila hneď v úvode pojednávania žalobu z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie, čo mala zistiť ešte pred zaplatením poplatku okrem toho poplatok bol vyžiadaný v rozpore so zákonom, pretože žalobcovi bola v tom čase Centrom právnej pomoci priznaná bezplatná právna služba, čo zo zákona znamená aj oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. Záverom odvolateľ poukázal na to, že Ing. H. nerešpektoval 87 ods. 4 zákona o priestupkoch a rozkaz

správoplatnil nezákonným spôsobom už dňa 12.06.2015, pričom Najvyšší súd SR vo svojom uznesení zo dňa 22.02.2017 konštatoval, že žalobca podal odpor proti rozkazu včas a v zákonnej lehote 15 dní, keď si rozkaz prevzal dňa 08.06.2020 v odbernej lehote. Najvyšší súd SR konštatoval, že lehota na podanie žaloby proti rozhodnutie správneho orgánu končí dňa 18.02.2016 a žalobca podal žalobu dňa 11.01.2016 na nepríslušnom Okresnom súde Senica, ktorý nepostúpil žalobu na príslušný súd, ako mu to nariaďuje SSP o postúpení žaloby. Tento súd nariadil pojednávanie až dňa 02.03.2016, to znamená, že týmto nepostúpením zmaril žalobcovi právo na svoju obranu pred nezávislým súdom.

5. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril a sám odvolací návrh nepodal.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného zamietol žalobu žalobcu na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

8. Ako prvé odvolateľ vytykal súdu, že mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), ktorý videl predovšetkým v nesprávnom postupe zákonnej sudkyne v priebehu konania a rozhodovania.

9. Tento podľa neho spočíval v tom, že sudkyňa ho neúmerne zaťažovala početnými a opakovanými výzvami na vyjadrenie k veci, na pripojenie dôkazových materiálov, na vyjadrenie k vyjadreniu žalovaného, vyžadovala opakované zasielanie tlačiva o majetkových pomeroch a tento musel opakovane odpovedať, čo pre žalobcu predstavovalo neznesiteľnú záťaž. Uvedená námietka nie je namieste. Doručovanie vyjadrení protistrany je súčasťou zachovania „rovnosti zbraní“, teda prejavom princípu rovnosti sporových strán (článok 6 základných princíпов CSP), ktorý je jedným zo základných princíпов, na ktorých je postavené civilné súdne konanie. Každá strana má takto zachovanú možnosť oboznámiť sa s tvrdeniami a dôkazmi protistrany a vyjadrovať sa k nim. Takýmto postupom preto neboli nijako porušené práva žalobcu, práve naopak. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo 7. júna 2016, sp. zn. III. ÚS 32/201, podľa ktorého podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany, osobitne v sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný. Pokiaľ ide o výzvu na dokladovanie majetkových pomerov, odvolací súd uvádza, že táto je dôsledkom žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov a predstavuje štandardný postup súdu predchádzajúci rozhodnutiu o takejto žiadosti.

10. Za porušenie svojich práv považoval žalobca ďalej postup sudkyne, ktorá na pojednávaní akceptovala neprítomnosť žalovaného, hoci sa náležite neospravedlnil, a namiesto toho, aby rozhodla rozsudkom pre zmeškanie, osvojila si stanovisko Ministerstva vnútra SR a rozhodla podľa neho. Ani uvedené výhrady žalobcu nepovažoval odvolací súd za dôvodné. Odhliadnuc od toho, že podľa obsahu spisu bol žalovaný náležite písomne ospravedlnený z neúčasti na pojednávaní (pričom za dostatočne vážny dôvod možno považovať jeho zistenie, že nie je pasívne legitimovaný, takže jeho účasť na pojednávaní by bola nevhodná), treba poukázať na skutočnosť, že rozsudok pre zmeškanie (kontumačný rozsudok) predstavuje osobitný druh rozhodnutia, ktorý je následkom procesnej pasivity strany sporu. Vydanie kontumačného rozsudku v neprospech žalovaného upravuje Civilný sporový poriadok v ust. § 273 až 277. Základným predpokladom vydania kontumačného rozsudku v neprospech žalovaného v štádiu pred vytyčením pojednávania, je procesná pasivita žalovaného, ktorá sa v konaní prejaví tým, že sa žalovaný k žalobe nevyjadrí a súčasne v uznesení, v ktorom mu bola uložená povinnosť vyjadriť sa k podanej žalobe, bol poučený o možnosti vydania kontumačného rozsudku. Aj v tomto prípade je však súd povinný skúmať, či žalobcom tvrdený skutkový stav je nesporný a zároveň je povinný prihliadnuť na všetky skutočnosti, na ktoré má zo zákona prihliadnuť. V prípade, ak by sa žalobcom tvrdený skutkový stav nejavil ako pravdivý, súd by nemal pristúpiť k vydaniu kontumačného rozsudku, ak by aj boli splnené podmienky na jeho vydanie. V pojednávanej veci však

nepochybne uvedené podmienky neboli splnené, žalovaný bol totiž v konaní aktívny, k žalobe zaslal písomné vyjadrenie a aj na ďalšie výzvy súdu riadne reagoval. Rovnako v danej veci neprichádzalo do úvahy ani vydanie kontumačného rozsudku na návrh žalobcu primárne už z dôvodu, že žalobca takýto postup súdu ani nenavrhol.

11. Odvolací súd k výhradám odvolateľa ďalej dopĺňa, že v prípade podaného vyjadrenia Ministerstva vnútra SR k otázke pasívnej vecnej legitímácie žalobcu nijako nemožno hovoriť o „nezákonnom nátlaku ministerstva“, alebo o jeho „zásahu do nestranného súdneho procesu“. Žalovaný zaslal súdu spolu s ospravedlnením neúčasti na pojednávaní vyjadrenie, v ktorom namietol svoju pasívnu legitímáciu v tomto spore a na podporu svojho tvrdenia doložil listinu, obsahujúcu stanovisko Ministerstva vnútra SR ako svojho nadriadeného orgánu. Uvedenú listinu obsahujúcu stanovisko ministerstva treba považovať za jeden z dôkazných prostriedkov, ktoré žalovaný využil v rámci svojej procesnej obrany a pokiaľ súd prihliadol aj na tento dôkaz, postupoval legitímne. Žiada sa doplniť, že bez ohľadu na to, či žalovaný uvedené stanovisko ministerstva predložil, záver súdu o nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného v tomto konaní by bol nepochybne rovnaký.

12. Ani tým, že sudkyňa neurobila žiadne závery zo žalobcom predložených dôkazov nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces, keďže žalobu bolo potrebné zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie žalovaného, a preto vykonávanie iného dokazovania bolo nadbytočné. Ak aj sudkyňa vyžiadala od žalobcu dôkazy, ktoré následne neboli vykonané, nejde o taký postup súdu, ktorý by naplnil znaky odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký (patrí tam najmä právo na prístup k súdu, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, právo byť vypočutý, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia a ďalšie). Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu, avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. O taký prípad tu však podľa názoru odvolacieho súdu nešlo.

13. Pokiaľ v súvislosti s porušením jeho práv odvolateľ argumentoval nesprávnym postupom sudkyne v inom súdom konaní (o skôr podanej žalobe žalobcu v roku 2016), treba uviesť, že tento argument nie je namieste, pretože v prejednávanej veci nie je možné zaoberať sa správnosťou postupu sudkyne v inom konaní, žalobca však môže využiť iné zákonom prípustné prostriedky. Rovnako treba považovať za irelevantnú výhradu žalobcu, že súd nesprávne rozhodol o povinnosti žalobcu platiť súdny poplatok, pretože predmetom tohto odvolacieho konania je preskúmanie rozhodnutia vo veci samej a nie rozhodnutia o poplatkovej povinnosti žalobcu. Ani prípadná nesprávnosť rozhodnutia súdu týkajúca sa poplatkovej povinnosti žalobcov, priznanie či nepriznanie oslobodenia od súdnych poplatkov nemá vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

14. Medzi uplatnenými odvolacími dôvodmi bolo aj tvrdenie žalobcu, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúcemu z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktorého odporujú ust. § 195 až 210 CSP. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

16. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že

na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

17. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie za účelom zistenia skutkového stavu, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedal postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov a vyjadrení strán sporu vyplynuli, zohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo a výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá pravidlám logického myslenia. V odôvodnení svojho rozsudku súd prvej inštancie jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a napokon aj to, ako vec právne posúdil, teda odôvodnenie napadnutého rozhodnutia má všetky atribúty vyžadované ust. § 220 ods. 2 CSP a nemožno mu v zásade nič vyčítať.

18. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, použil správne právne predpisy a tieto i správne vyložil a na daný skutkový stav správne aplikoval.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

21. Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

22. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I.ÚS 50/2004).

23. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd nepatrí ani právo strany vyjadrovať k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (I.ÚS 97/1997, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003).

24. Odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu postačujúcom pre posúdenie žalobou uplatnených nárokov, pričom podľa názoru odvolacieho súdu jeho výsledky správne vyhodnotil a vec i správne právne posúdil. Odvolací súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozsudku a celého spisového materiálu nevidí dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od záverov prvoinštančného súdu a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

25. Súd prvej inštancie svoj záver o nevyhnutnosti žalobný návrh žalobcu ako nedôvodný zamietnuť založil na tom závere, že žalovaný nie je pasívne vecne legitimovaný.

26. Na to, aby sa niekto stal stranou sporu, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre

označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide. (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 192/2004)

27. Predmetom konania bola žaloba o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi pri výkone verejnej moci z dôvodu nezákonného postupu Okresného úradu Senica a to na tom skutkovom základe, že vedúci úradu Ing. G. H. postupoval v priestupkovom konaní vedenom proti žalobcovi v rozpore so zákonom o správnom konaní. Nezákonného konania sa mal dopustiť tým, že rozkazom vydaným pod číslom OU-SE-OVVS-2015/5348/P-151/15- ST dňa 18.05.2015, bol žalobca uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa ust. § 49 ods. 1 písm.d) zákona o priestupkoch a bola mu uložená pokuta vo výške 33 eur, pričom tento rozkaz úrad správoplatnil napriek tomu, že žalobca podal voči nemu v zákonnej lehote odpor (a včasnosť podaného odporu uznal i Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 14S/13/2016-133 zo dňa 22.02.2017). V dôsledku tohto nesprávneho postupu Okresného úradu Senica vznikla žalobcovi podľa jeho tvrdenia závažná škoda, a to jednak priama skutočná škoda vo výške 1.056,68 eur, režijné náklady za stratu času cca 450 eur a nemajetková ujma 8.500 eur.

28. Podľa obsahu žaloby je teda zrejmé, že žalobca sa v tomto konaní domáhal náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci. Správne preto prvoinštančný súd aplikoval na vec zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a/ zákona) nesprávnym postupom a nesprávnym rozhodnutím takéhoto orgánu. Podľa § 4 ods.1 písm. d) citovaného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu.

29. Podľa § 132 ods. 1 CSP, v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedenie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

30. Podľa § 135 ods. 1 CSP, ak je stranou štát, v žalobe sa označuje uvedením jeho názvu a názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná.

31. Podľa § 73 CSP na konanie štátu pred súdom sa použijú ustanovenia osobitného predpisu o konaní za štát.

32. Vychádzajúc z ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. treba dospieť k záveru, že v prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci je žalovanou stranou sporu štát. V takom prípade bude označenie štátu ako strany sporu (žalovaného) obligatórnou náležitosťou žaloby a súčasne označenie názvu štátneho orgánu alebo právnickej osoby, ktorá za štát koná (§ 135 ods. 1 CSP). Žalobca v preskúmvanej veci označil v žalobe ako žalovaného Okresný úrad Senica, ktorý síce v zmysle zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov má spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania a samostatne konať pred súdom v rozsahu svojej pôsobnosti, avšak v prípade žaloby, akú podal žalobca, nie je okresný úrad nositeľom subjektívnej povinnosti podľa hmotného práva. Zákon č. 514/2003 Z. z. totiž výslovne ustanovuje, že vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1 koná v mene štátu ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého spadá oblasť štátnej správy, v rámci ktorej škoda vznikla, ktorým je v danom prípade Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

33. Tým, že žalobca označil v žalobe ako stranu sporu na strane žalovaného nesprávny subjekt, ktorý nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide, nezostávalo súdu iné, než žalobu zamietnuť z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného.

34. Nemožno dať za pravdu odvolateľovi, že súd pochybil, ak žalobcu na túto skutočnosť neupozornil a nevyzval na odstránenie vady žaloby (v zmysle opravy žalovaného subjektu). Uvedený postup by totiž znamenal zásah do rovnosti strán sporu. Súd by v podstate nahrádzal žalobcu, ktorý jediný má právo stanoviť okruh strán v spore. Najvyšší súd Slovenskej republiky už v minulosti k tejto otázke vyslovil názor, že poučovacia povinnosť súdu je obmedzená na poučenie účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach (procesných úkonoch, ktoré môžu vykonať, ich dôsledkoch a procesnom postupe.) Zo žiadnych ustanovení Občianskeho súdneho poriadku nemožno vyvodiť povinnosť súdu poučiť žalobcu o tom, že žalovaný nie je v spore pasívne legitimovaný, nebolo by to poučením o procesných právach a povinnostiach ale poučením o hmotnom práve, ktoré súd nie je povinný ani oprávnený poskytnúť (por. R 38/1994). Názor, vyslovený Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uvedenom rozhodnutí platí naďalej aj po prijatí Civilného sporového poriadku. Ustanovenie § 129 CSP upravuje postup súdu pri odstraňovaní väd podaní, ktoré sú nesprávne alebo neúplné. Žaloba žalobcu však nebola neúplná alebo po formálnej stránke nesprávna, preto nebol dôvod na to, aby ho súd vyzýval na opravu označenia strany sporu. Súd by mohol takto postupovať v prípade, ak by žalobca v žalobe opomenul označiť osobu žalovaného, alebo by označenie bolo nepostačujúce na jeho identifikáciu. Poučenie o tom, že žalovaný nie je v spore pasívne legitimovaný by nebolo poučením o procesných právach a povinnostiach strán sporu, ale poučením o hmotnom práve. Dávať takéto poučenie súd nie je povinný ani oprávnený.

35. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu už odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nepodstatné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadavať. I podľa už konštantnej judikatúry súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán sporu (porovnaj napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Preto na ostatnú odvolaciu argumentáciu žalobcu odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

36. Z vyššie uvedeného teda jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že žalovaný nebol účastníkom právneho vzťahu, z ktorého žalobca odvodzoval svoje nároky uplatnené v tomto konaní, a preto žaloba bola voči žalovanému správne zamietnutá. S poukazom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, vrátane odvolaním osobitne nenapadnutého vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, v súlade s ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko nebolo preukázané, že by mu nejaké trovy odvolacieho konania vznikli a žalovaný si ani ich náhradu neuplatnil.

38. Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).